

पुनर्लोकानामात्मनश्चव्यथामाह रूपमिति महत्आदिमध्यांतहीनं हेमहाबाहो तेतवकरालंमहारूपंदृष्ट्वालोकाःव्यथितास्तथाहंचव्यथितइतियोजना ॥२३॥ करालत्वप्रपंचनेनस्वव्यथामेवाह नभइति नभः
स्पृशंव्योमव्यापिनं दीप्तंअग्निवज्जाज्वल्यमानंव्यात्ताननंविस्तारितमुखं दीप्तविशालनेत्रंरक्तनेत्रमित्यर्थः हिप्रत्यक्षंत्वात्वादृष्ट्वाप्रव्यथितांतरात्माप्रकर्षणव्यथितचित्तः धृतिधैर्यनविदामिनलभेशमंचशांतिस्वा
स्थंचनलभेहेविष्णोव्यापक भयानकंत्वदाक्रांतदेशंत्यक्तान्यत्रगंतुमशक्यंतवव्यापकत्वादितिभावः॥२४॥ कालानलःप्रलयाग्निस्तत्तुल्यानि प्रसीदप्रसन्नःसुखदोभवेत्यर्थः ॥ २५॥ अमीत्वांविशंतीत्ययिम
श्लोकादपकृष्यते ॥२६॥ तेभीष्मादयः उत्तमांगैःशिरोभिः अयंभावः धृतराष्ट्रस्यपुत्राःपापिष्ठाःभवंतमेवत्रैलोक्यशरीरंविशंति पापानुरूपंतस्यपायुस्थानस्थितान्नरकानेवगच्छंतीतितत्रत्वांविशंतीत्येवोक्तं भी
ष्मादयस्तुभक्तायतोभिर्ब्राह्मणावेदाश्चप्रसूतास्तद्भगवतोमुखंप्रविशंतीतिवैषम्यगतिसूचनार्थंत्वांधृतराष्ट्रस्यपुत्राविशंतिभीष्मादयस्तेवक्राणिविशंतीतिविभागदर्शनंयुक्तमिति ॥२७॥ इदमेवसदृष्टांतमाह यथेति

रूपमहत्तेवदुवक्रनेत्रंमहाबाहोवदुवाहूरुपादं ॥ बहूदरंवदुदंष्ट्राकरालंदृष्ट्वालोकाःप्रव्यथितास्तथाहं ॥ २३ ॥ नभःस्पृशंदीप्तमनेकवर्णंव्यात्ताननंदीप्तविशालने
त्रं ॥ दृष्ट्वाहित्वाप्रव्यथितांतरात्माधृतिंनविदामिशमंचविष्णो ॥ २४ ॥ दंष्ट्राकरालानिचतेमुखानिदृष्ट्वैवकालानलसन्निभानि॥दिशोनजानेनलभेचशर्मप्रसी
ददेवेशजगन्निवास ॥ २५ ॥ अमीचत्वांधृतराष्ट्रस्यपुत्राःसर्वेसंहैवावनिपालसंघैः ॥ भीष्मोद्रोणःसूतपुत्रस्तथासौसहस्रस्मदीयैरपियोधमुख्यैः ॥ २६ ॥ वक्राणि
तेत्वरमाणाविशंतिदंष्ट्राकरालानिभयानकानि ॥ केचिद्विलग्नादशनांतरेषुसंदृश्यंतेचूर्णितैरुत्तमांगैः ॥ २७ ॥ यथानदीनांबहवोबुवेगाःसमुद्रमेवाभिमुखाद्रवं
ति ॥ तथातवामीनरलोकवीराविशंतिवक्राण्यभिविज्वलंति ॥ २८ ॥ यथाप्रदीपंज्वलनंपतंगाविशंतिनाशायसमृद्धवेगाः ॥ तथैवनाशायविशंतिलोकास्त
वापिवक्राणिसमृद्धवेगाः ॥ २९ ॥ लेलित्यसेग्रसमानःसमंतालोकान्समग्रान्वदनैर्ज्वलद्भिः ॥ तेजोभिरापूर्यजगत्समग्रंभासस्तवोग्राःप्रतपंतिविष्णो ॥ ३० ॥
आख्याहिमेकोभवानुग्रूपोनमोस्तुतेदेववरप्रसीद ॥ विज्ञातुमिच्छामिभवंतमाद्यंनहिप्रजानामितवप्रवृत्तिं ॥ ३१ ॥

तववक्राणिविशंतीतिसंबंधः अभिविज्वलंतिसर्वतःजाज्वल्यमानानि ॥२८॥ बुद्धिपूर्वकमेवतेत्वद्वक्राणिप्रविशंतीतिसदृष्टांतमाह यथाप्रदीपमिति ॥ २९ ॥ येचपतंतस्तांस्त्वंकरुणावानपिनवारयसिप्रत्युतय
सितुमिच्छस्येवेत्याह लेलित्यसेभूयोभूयोतिशयेनवास्यादयसि कीदृशस्त्वं समंताज्ज्वलद्भिर्वदनैर्लोकान्समग्रान्वदसमानः एवंनिर्घृणस्यापितवतेजोनहीयतेप्रत्युतवर्द्धतएवेत्याह तेजोभिरिति हेविष्णोव्यापन
शील समपंजगततेजोभिरापूर्यतवउपाःस्पृष्टुमशक्याभासोदीप्तयःप्रतपंतीतियोजना पदार्थःस्पष्टः ॥३०॥ एवंदीप्त्याकुलीभूतोर्जुनोभगवानयमितिबिस्मृत्याह आख्याहीति एवमुपरूपःकूरकर्माभवान्कोसी
त्याख्याहि अमुकोस्मीतिकथय प्रसीदशांतीभव त्वामहंविज्ञातुमिच्छामि यतस्तवप्रवृत्तिंचेष्टानजानामि ॥ ३१ ॥